

ZAPISNIK

sa 13. sjednice Ženskog parlamenta, održane 8. marta 2021. godine

Odbor za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore organizovao je 13. zasijedanje Ženskog parlamenta na temu „Vodeći aspekti doprinosa (ekonomija i neplaćeni rad) i dodatnih opterećenja žena tokom pandemije COVID-19“.

Sjednica je počela u 11 sati.

Sjednici je predsjedavala Božena Jelušić, predsjednica Odbora.

Sjednici su (u Plavoj sali Skupštine) prisustvovali:

Predsjednik Skupštine Aleksa Bečić, potpredsjednica Skupštine Branka Bošnjak i potpredsjednik Skupštine i član Odbora za rodnu ravnopravnost Strahinja Bulajić.

- Članovi/ice Odbora: Zdenka Popović, Danijela Đurović, dr Tamara Vujović, Suzana Pribilović, Jelena Božović, Abaz Dizdarević i Vesna Pavićević;
- poslanice: Jovanka Laličić, Daliborka Pejović, Milosava Paunović, Suada Zoronjić, Maja Vukićević i doc. dr Draginja Vuksanović Stanković;
- predsjednik Ustavnog suda Crne Gore Budimir Šćepanović, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore Siniša Bjeković;
- ministar unutrašnjih poslova mr Sergej Sekulović, ministarka zdravlja dr Jelena Borovinić Bojović, državna sekretarka u Ministarstvu ekonomskog razvoja dr Milena Lipovina Božović, državna sekretarka u Ministarstvu odbrane Sandra Bulatović, državna sekretarka Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Nikolina Mišnić, direktorica Direktorata za lokalnu samoupravu i privredna društva u većinskom vlasništvu države u Ministarstvu finansija i socijalnog staranja mr Snežana Mugoša, šefica Kabineta u Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Đurđina Bulatović i predstavnica Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava Maja Lutovac;
- savjetnik Predsjednika Crne Gore Boris Bastijančić;
- stalna predstavnica UNDP-a u Crnoj Gori Daniela Gašparikova i ekspert UNDP-a Miloš Vuković;
- dobitnica nagrade za dobročinstvo „Iskra“ Sabra Decević;
- pomoćnice generalnog sekretara Skupštine Crne Gore Jelena Radonjić i Nataša Komnenić.

Sjednicu su putem online platforme pratili/e:

- ministarka javne uprave, digitalnog društva i medija mr Tamara Srzentić,
- ambasadorica Sjedinjenih Američkih Država Judy Rising Reinke, ambasadorica UK Velike Britanije i Sjeverne Irske Karen Maddocks, ambasadorica Republike Bugarske Meglena Plugčijeva, ambasadorica Republike Turske Songul Ozan, šefica Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori Oana Cristina Popa, v.d. šefice predstavništva Misije OEBS-a u Crnoj Gori Siv-Katrine Leitro, direktorica Westminsterske fondacije za demokratiju u Crnoj Gori Ana Milutinović, savjetnice u Ambasadi UK Velike Britanije i Sjeverne Irske Dubravka Popović i Bilsana Bibić i predstavnica Misije OEBS-a u Crnoj Gori Aleksandra Crvenica;
- predstavnice nevladinih organizacija: Maja Raićević, Centar za ženska prava-Podgorica; Šejla Pepić, Centar za romske inicijative-Nikšić; Aida Petrović, Crnogorski ženski lobi; Nada Koprivica, SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja-Nikšić; Mirsala Tomić, Udruženje za razvoj civilnog društva-Bijelo Polje; Slavica Striković, Ženska akcija; Snežana Stijepović, SPES; Milena Muk i Nikoleta Pavićević, Institut alternativa; Slobodanka Martinović i Sandra Milićević, Dijalogom do sloge; Zvezdana Oluić, Unija poslodavaca Crne Gore; Nina Drakić, Privredna komora Crne Gore; Jelena Krivčević, Regionalna razvojna agencija za Bjelasicu, Komove i Prokletije i Snežana Remiković, „Monstat“;
- Dragana Kandić, Ministarstvo vanjskih poslova

Predsjednik Skupštine Crne Gore *Aleksa Bečić* otvarajući zasijedanje, između ostalog, je saopštio da je žena Crne Gore dobivši pravo glasa Ustavom iz 1946. godine, konačno mogla da se uključi u sve društvene procese, ali i da nakon 75 godina, ta uključenost nije potpuna i ravnopravna, te da na tome svi moraju raditi. On je istakao da to nije samo ustavna i međunarodnopravna obaveza, već korak ka ispunjenju pravde.

„Međunarodni dan žena i ovogodišnje zasijedanje Ženskog parlamenta je prilika ne samo da proslavimo mnogobrojna ženska dostignuća, već i da se preispitamo kako još možemo unaprijediti njihov i dalje nereprezentativan položaj. Dužnost svih institucija države je da ih ohrabrimo i podržimo da značajno više učestvuju u društvenom i poslovnom životu zemlje i kreiraju ga prema svom biću“, kazao je predsjednik Bečić.

Predsjednik Skupštine je naveo da su sve institucije države i nevladin sektor posvećeni podizanju svijesti o ženskim pravima kao ljudskim pravima i dodao: „U tom smislu, moramo i više i bolje. Mi u politici naročito, jer nikako nisam ponosan na činjenicu da sadašnji saziv Parlamenta ima samo 20 poslanica, ali jesam zadovoljan što je prvi put od uvođenja višestranačja jedna potpredsjednica Skupštine žena, što je to od ovog saziva i poslovnička obaveza, kao i što se na čelnim pozicijama dvije od četiri stalne delegacije Skupštine Crne Gore pri parlamentarnim skupštinama Savjeta Evrope, OEBS-a, NATO-a i Interparlamentarne unije nalaze naše uvažene kolegice poslanice, što ranije nije bio slučaj“.

U uvodnom obraćanju predsjednica Odbora *Božena Jelušić*, naglasila je da je nejednakost žena u vrijeme pandemije Kovida-19 još više došla do izražaja. „Žene u Crnoj Gori su najpogođenije krizom u vrijeme pandemije budući da rade u sektorima privrede koji su bili pod najsnažnijim udarom, bilo da su u pitanju usluge, maloprodaja, turizam, ugostiteljstvo ili dva velika sektora koja su tražila dodatna prilagođavanja i enormne napore, a koja su u značajnoj mjeri feminizovana, a to su zdravstvo i školstvo. Kada se sve to ima u vidu, jasno je da se ponavlja situacija koju možemo povezati sa ovom izložbom koju smo imali u holu, kada su žene učestvovala u obnovi razrušene zemlje, kada je jedino snagom udruženog ženskog rada tu zemlju ponovo trebalo staviti na noge. To su i sada uradile žene, iako se to nije ni vidjelo ili se možda i nije o tome toliko govorilo, ali ko god izbliza pogleda jasno je gdje je taj teret u najvećoj mjeri počiva

Predsjednica Odbora je istakla da je nerazumijevanje značaja rodne ravnopravnosti suštinski nerazumijevanje ekonomije jedne zemlje, njenog održivog i demokratskog razvoja i svega što čini jednu društvenu koheziju i inkluzivnost. „Tokom pandemije smo vidjeli da su se učvrstile patrijarhalne rodne uloge, da takozvani neutralni zakoni ne djeluju jednako na žene i muškarce, da ne postoje rodno senzitivni ciljevi, da smo još daleko od takozvanog rodno budžetiranja, da se još posvećuje nedovoljno pažnje na osnaživanje žena a posebno onih koje trpe višestruku diskriminaciju. Zbog svega toga stereotipi jednom zatečeni i zauvijek konzervirani nastavljaju nesmetano da traju i da podstiču diskriminaciju. O tome danas treba da govorimo“, zaključila je predsjednica Odbora Božena Jelušić.

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore *Siniša Bjeković* kazao je da je zapažen dvostruki teret koji žene imaju u situaciji pandemije, time što se, osim rodno obaveza, od njih traži da budu i ekonomski faktor, kao i da kroz neformalni rad ne zapostave ono što su interesi članova porodice. „Bez odlučnog djelovanja svih državnih aktera nema napretka. U ovom trenutku pod tim mislim na sve koji su danas ovdje, koji nas slušaju i onih do kojih će priča sa ovog parlamenta doći. Ovo nije pitanje institucije ili institucija, nije pitanje jednog ili više političkih ili drugih aktera, ovo je pitanje Crne Gore, odnosno crnogorskog društva u cjelini“, istakao je Bjeković. Takođe, naglasio je da ekonomska i socijalna podrška omogućava ženama da se dokažu i u drugim oblastima, te da su žene bile agilne i na visini zadatka kada je u pitanju odbrana političkih ciljeva, odnosno javnih interesa Crne Gore.

Nakon uvodnih izlaganja govorile su: mr Tamara Srzentić, ministarka javne uprave, digitalnog društva i medija; Vesna Pavićević, članica Odbora; Maja Lutovac, predstavnica Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava; Jelena Krivčević, Regionalna razvojna agencija za Bjelasicu, Komove i Prokletije; Danijela Đurović, Daniela Gašparikova, stalna predstavnica UNDP-a; Zvezdana Oluić, Unija poslodavaca Crne Gore, Nina Drakić, Privredna komora Crne Gore; Maja Raičević, Centar za ženska prava; dr Jelena Borovinić Bojović, ministarka zdravlja; dr Tamara Vujović i Jelena Božović, članice Odbora; Sabra Decević, dobitnica nagrade za dobročinstvo „Iskra“.

Ministarka javne uprave, digitalnog društva i medija, mr *Tamara Srzentić*, je istakla da je COVID kriza samo probudila rodnu neravnopravnost, ženu ekonomski oslabila i udaljila od karijernog razvoja i jednakih mogućnosti za razvoj, te izložila riziku za njihovo mentalno i fizičko zdravlje žene. I nakon dodatnog usložnjavanja epidemiološke situacije, a vodeći se preporukama zdravstvenih institucija, donijeta je odluka

da se u javnoj upravi u narednom periodu uvede rad na daljinu. „Moramo u Crnoj Gori osnažiti sve one koje su u proteklom periodu izgubile poslove i pronaći zajedno institucionalne mehanizme i pomoći im u potrazi za novim poslovima. Posebno moramo voditi računa o pripadnicama manjinskih grupa, koje nažalost nemaju uvijek jednake šanse i uslove za rad kao svi mi, kao i žrtvama porodičnog nasilja. Te stoga, naše udružene snage moraju biti usmjerene i na borbu protiv porodičnog nasilja, u saradnji sa brojnim udruženjima poput Sigurne ženske kuće i međunarodnim organizacijama“, kazala je Srzentić. Mr Tamara Srzentić je istakla da će se zalagati za jačanje digitalne pismenosti i digitalne transformacije, kao i uspostavljanje podsticajnog i povoljnog okruženja koje će svima, a posebno ženama olakšati pristup digitalnim uslugama. „Ovo je veoma važno u periodu pandemije, koja je ubrzala proces digitalne transformacije i svi moramo jednako ispratiti taj talas. Napori i strategija u našem ministarstvu su usmjereni ka edukaciji i osnaživanju mladih žena i muškaraca, koji će se razviti u svojevrsne projekt menadžerke i menadžere, programere, IT ekspertkinje i eksperte, liderke i lidere i postati pokretači inovacija u Crnoj Gori i doprinijeti da pravim kompetencijama možemo postati hub novih ideja, proizvoda, servisa“, istakla je ministarka mr Tamara Srzentić

Članica Odbora *Vesna Pavićević*, tokom diskusije saopštila je da su ekonomske posljedice epidemije i zatvaranje u domove, posebno osjetile žene zaposlene u uslužnim djelatnostima. Žene su često i vlasnice preduzetničkih radnji, u kojima je nastupila zabrana ili ograničenje rada, pa je veliki broj onih koje su jedva preživljavale ili su ostale bez prihoda. Žene su te koje svojom snagom, solidarnošću i nevidljivim radom pomažu održavanju porodice, sistema i države.

Predstavnica Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava, *Maja Lutovac*, između ostalog, je saopštila da su žene još uvijek u nezavidnom ekonomskom položaju i nerijetko izložene fizičkom i ekonomskom nasilju, seksualnom uznemiravanju, mobingu i zlostavljanju. Žene u Crnoj Gori čine većinu zaposlenih u sektorima koji su podnijeli najveći teret povećanog obima posla u otežanim uslovima – zdravstvu, obrazovanju, socijalnim uslugama i trgovini. Naglasila je da su žene i prije početka krize bile u neravnopravnom ekonomskom položaju, a kriza je dodatno doprinijela tim razlikama. Vlada Crne Gore će u narednom periodu preuzimati aktivnosti koje će pomoći ženama u Crnoj Gori da budu ekonomski snažnije i vidljivije u javnom i političkom životu.

Direktorica Regionalne razvojne agencije za Bjelasicu, Komove i Prokletije, *Jelena Krivčević* informisala je učesnike/ce sjednice o saradnji Regionalne razvojne agencije sa ženama u ruralnom području koje se bave seoskim turizmom.

Članica Odbora *Danijela Đurović*, je saopštila da su žene najviše pogođene mjerama koje su sprovedene i koje predstavljaju odgovor na pandemiju COVID 19. Mišljenja je, da je potrebno imati veći senzibilitet u načinu sprovođenja i definisanja mjera za prevazilaženje koronavirusa kako bi te mjere bile rodno senzitivne. Kazala je da su u populaciji Crne Gore žene više zastupljene od muškaraca i da je apsolutna neravnopravnost u Crnoj Gori, kako po pitanju zapošljavanja, vrednovanja statusa tako i materijalizacije tog radnog statusa. Naglasila je da je pandemija COVID 19 istakla problem nejednakosti žena, posebno žena na istaknutim mjestima koje su izložene diskriminaciji po više osnova.

Stalna predstavnica UNDP-a u Crnoj Gori *Daniela Gašparikova*, saopštila je da je pandemija izazvana virusom COVID 19 razarajuće djelovala na globalno tržište rada i da Crna Gora nije ostala imuna na uticaj virusa i da se njegov uticaj snažno osjeća kroz sve sfere društva. Rezultati istraživanja pokazuju da su žene koje rade u privatnom sektoru snažnije pogođene od žena koje rade u javnom sektoru. Broj nezaposlenih žena se u periodu od kraja februara do kraja juna povećao za 3.560, što predstavlja 56% ukupnog broja novih nezaposlenih lica. Neplaćeni rad se ne prepoznaje u zvaničnim statistikama. Procjenjuje se da su za tri mjeseca pandemije COVID-19, žene ostvarile 122,3 miliona eura novčanog ekvivalenta vrijednosti neplaćene njege i rada u domaćinstvu, što je za 92% više od muškaraca koji su ostvarili 63,5 miliona eura. Svi podaci ukazuju na poznatu činjenicu da žene u Crnoj Gori nijesu ravnopravne sa muškarcima. Nedovoljno učešće žena u procesima donošenja odluka i dalje ograničava mogućnosti za oporavak društva i rizikuje produbljanje rodno razlika kad je u pitanju pristup osnovnim uslugama, upravljanje imovinom i resursima. Strategije ekonomskog oporavka se ne smiju slijepo oslanjati na pretpostavku da će mjere imati iste pozitivne ishode i za žene i za muškarce. Ekonomski oporavak od krize COVID-19 pruža priliku društvima da redefinišu svoje strategije razvoja i daju prioritet socijalnoj pravdi i rodnoj jednakosti, poručila je Daniela Gašparikova.

Ekspert UNDP-a u Crnoj Gori *Miloš Vuković*, predstavio je rezultate istraživanja UNDP-a u Crnoj Gori o uticaju virusa COVID-19 na društveno-ekonomski položaj žena u Crnoj Gori „Doprinos žena ekonomiji Crne Gore i neplaćeni ženski rad i njega u vrijeme COVID pandemije“. Saopštio je da je istraživanje pokazalo da pad neto zarada žena za četiri mjeseca usljed djelovanja koronavirusa iznosi 2,34 miliona eura. Pad zarada je evidentan u sljedećim sektorima - pružanja smještaja i ishrane; poljoprivrede, šumarstva i ribarstva; trgovine na veliko i trgovine na malo, dok je rast zarada zabilježen u sektorima – zdravstva i socijalne zaštite, obrazovanja, državne uprave, informisanja, građevinarstva, snabdijevanja vodom i snabdijevanja električnom energijom. Takođe, istraživanje je pokazalo da su žene koje rade u privatnom sektoru snažnije pogođene od žena koje rade u javnom sektoru. Broj nezaposlenih žena se u periodu od kraja februara do kraja juna povećao za 3.560, što predstavlja 56% ukupnog broja novih nezaposlenih osoba. Evidentan je pad neto zarada žena u toku pandemije: za četiri mjeseca, ukupan pad neto zarada žena u Crnoj Gori kumulativno iznosi 2,35 miliona eura. Istraživanje je pokazalo i da žene u Crnoj Gori provode mnogo više sati na poslovima neplaćene njege nego muškarci i to čak 90% žena najmanje jedan sat dnevno provode u poslovima neplaćene njege i rada u domaćinstvu. Doprinos neplaćene njege i rada u domaćinstvu nacionalnoj ekonomiji je ogroman i čini 15% BDP (10% žene, 5% muškarci). Kada su u pitanju preporuke za poboljšanje mjerenja ekonomskog položaja žena u Crnoj Gori, u istraživanju se navodi da je potrebno kroz kampanju ohrabriti veće učešće muškaraca u neplaćenom radu u kući, posebno za vrijeme trajanja mjera rada od kuće. Takođe, jedna od preporuka se odnosi na objedinjavanje raznih baza podataka kako bi se dobili sistematizovani podaci koji se odnose i na žensku i na mušku populaciju u Crnoj Gori.

Predstavnica Unije poslodavaca Crne Gore (UPCG) *Zvezdana Oluić*, prezentovala je dio podataka iz istraživanja koje je sprovedla Unija poslodavaca Crne Gore uz podršku Međunarodne organizacije rada, na temu uticaja COVID-19 na poslovanje žena preduzetnica u Crnoj Gori. Online istraživanje je realizovano u periodu oktobar-novembar, dok su dubinski intervjui obavljeni u toku decembra 2020. godine. Podaci do kojih je došla Unija poslodavaca Crne Gore pokazuju da je održivost biznisa u vlasništvu žena vrlo zabrinjavajuće. Istraživanje UPCG je pokazalo da je 85% žena preduzetnica, u trećem i četvrtom kvartalu 2020. godine, zabilježilo pad prihoda u odnosu na isti period 2019.godine, dok je 69 % žena preduzetnica prijavilo pad produktivnosti u odnosu na 2019. godinu. Potpuni oporavak poslovanja predviđa 38 % žena preduzetnica, dok 37 % navodi da će morati da sprovedu dodatne mjere smanjenja troškova kako bi omogućili oporavak . Sa druge strane, 16 % preduzetnica predviđa privremeno zatvaranje preduzeća, a 7% trajni prekid poslovanja preduzeća čije su vlasnice. Kada je u pitanju procjena vremena potrebnog za puni oporavak poslovanja, najveći broj ispitanica (43%) je ocijenilo da će im za oporavak nakon završetka krize trebati više od godinu dana, dok je 39% žena preduzetnica navelo da će taj period iznositi od šest mjeseci do godinu dana. Iako 70% ispitanica u istraživanju UPCG navodi da u narednom periodu ne planira nova zapošljavanja, ono što posebno ohrabruje je podatak po kojem čak 83% žena preduzetnica ne planira otpuštanje zaposlenih zbog posljedica krize COVID-19. Unija poslodavaca Crne Gore očekuje da će rezultati sprovedenog istraživanja biti od značaja Vladi Crne Gore prilikom planiranja daljih mjera i programa podrške oporavku crnogorske privrede – s posebnim naglaskom na žene preduzetnice i njihovo poslovanje.

Potpredsjednica Privredne komore Crne Gore *Nina Drakić*, saopštila je da je za Crnu Goru, kao i za većinu zemalja, karakterističan ženski paradoks, gdje žene čine većinu stranovništva, ali manjinu u pristupu tzv. povoljnim prilikama - poslovnim poduhvatima, zapošljavanju, učešću u vlasništvu nad preduzećima, upravljačkim funkcijama. Podaci pokazuju da u Crnoj Gori mikro, mala i srednja preduzeća čine 99,8 % ukupnog broja preduzeća, dok su žene vlasnice skoro svakog četvrtog. Ona smatra da je žensko preduzetništvo realnost i sve više jedan od glavnih faktora koji doprinosi razvoju ekonomije. Takođe, mišljenja je da se sa razvojem ženskog preduzetništva stvaraju preduslovi za otvaranje novih radnih mjesta, proširenje postojećih i razvoj novih biznisa.

Direktorica Centra za ženska prava, *Maja Raičević* je mišljenja da Vlada Crne Gore mora da radi na suzbijanju negativnih efekata krize izazvane pandemijom COVID-19 i na utvrđivanju mjera za podršku privredi i građanima. Istakla je da je Centar za ženska prava od početka godine pružio oko tri ipo hiljade usluga ženama koje su preživjele nasilje i doživjele diskriminaciju po osnovu pola, kao i ženama samohranim roditeljima koje su u riziku od siromaštva. Takođe, mišljenja je da dosadašnje mjere za suzbijanje negativnih posljedica pandemije nijesu dovoljne da se pokriju potrebe žena i djece koji su u riziku od siromaštva. Potrebno je napraviti dodatne korake na uključivanju rodne perspektive u proces kreiranja i sprovođenja

javnih politika, posebno u dijelu koji se odnosi na ublažavanje efekata krize, ali i svih drugih politika koje se nalaze u domenu Vlade Crne Gore. Zaključila je, da je potrebno da sva nadležna ministarstva u procesu izrade svih strateških dokumenata sagledaju rodnu perspektivu i da je uključe u definisanje ciljeva, aktivnosti, indikatora i finansijske procjene.

Ministarka zdravlja *dr Jelena Borovinić Bojović*, informisala je učesnike/ce sjednice da u zdravstvenom sistemu Crne Gore ima 70% zaposlenih žena, što govori da je sve više prisutnog ženskog pola kada su u pitanju ljekarke. Posebno je istakla srednji medicinski kadar koji je u 90% slučajeva preuzeo ulogu zbrinjavanja i njege pacijenata. Medicinske sestre podnijele su najveći teret kada je u pitanju borba sa pandemijom Covid 19, i u tom smislu iskazala je podršku predlogu da se lični dohoci svim zaposlenima u zdravstvu uvećaju shodno mogućnostima. Tokom diskusije, između ostalog, podsjetila je da je u Crnoj Gori od uvijek postojao jedan važan „kult“, a to je kult majke i kult sestre i da se mora zajednički raditi na uspostavljanju jedinstva i ravnopravnosti između žena i muškaraca.

Članica Odbora *dr Tamara Vujović* je istakla da je pandemija Covid 19 negativno uticala na globalno tržište rada, jer je sprovođenje mjera za suzbijanje i prevenciju širenja virusa uslovalo značajan porast stope nezaposlenosti. Prema podacima Zavoda za zapošljavanje, broj nezaposlenih lica od kraja februara do kraja juna 2020. godine se povećao za 17,7% ili 6.308 lica. Tokom diskusije, naglasila je da se rodna neravnopravnost ispoljava kroz nepovoljnu političku participaciju žena, ekonomsku nejednakost, neravnopravnu podjelu obaveza u porodici, neplaćeni rad i sl. COVID kriza je dovela do značajnog povećanja broja poziva žrtava nasilja u porodici. Naglasila je da su stručnjaci iz oblasti medicine, kao i predstavnici Svjetske zdravstvene organizacije zbog nepoznanica o uticaju koronavirusa na plod naročito u prvim mjesecima pandemije savjetovali žene da odlože trudnoću i rađanje, što je uzrokovalo pad nataliteta u Crnoj Gori. Takođe, povećanjem broja žena u politici raste i reakcija na njihovo prisustvo, a to su razni oblici nasilja, zastrašivanja, seksizma i mizoginije.

Članica Odbora za rodnu ravnopravnost *Jelena Božović*, tokom diskusije istakla je problem nasilja nad ženama putem društvenih mreža, a koje je uznemirilo javnost, pogotovo žene koje su željele da stupe u politički život. Mišljenja je, da će Ženski klub koji čine sve poslanice, bez obzira na različita politička opredjeljenja uticati na veće učešće žena u političkom i javnom životu.

Dobitnica nagrade za dobročinstvo „Iskra“ *Sabra Decević* je saopštila da se NVU „Djeca Crne Gore“ bori za prava djece sa smetnjama u razvoju od 2016. godine i prepoznata je kao partner na lokalnom i nacionalnom nivou, kao i da im je potrebna veća finansijska podrška. Mišljenja je, da društvo treba da postane inkluzivno, kako bi ova kategorija lica mogla da ostvari svoja prava koja su im zakonom propisana.

***

Predsjednica Odbora *Božena Jelušić*, zaključujući sjednicu saopštila je da je Odbor u saradnji sa NVO Centar za feminističku kulturu i Institutom za savremenu umjetnost, organizovao izložbu fotografija „Jednake i slobodne – AFŽ podsjetnik političkog vaspitanja“, koju je otvorio predsjednik Skupštine *Aleksa Bečić*. Izložba, koja se odnosi na ženski pokret u Crnoj Gori od 1943 do 1953., obuhvata fotografije iz istorijskog arhiva, koji su nastali kao refleksija na ovaj istorijski period, kada su žene u Crnoj Gori, ohrabrene međuratnim revolucionarnim zamahom, komunističkom ideologijom i antifašističkim pokretom napravile najveći emancipatorski iskorak u svojoj istoriji.

Sjednica je završena u 14 sati i 50 minuta.

Audio zapis sa Trinaeste sjednice Ženskog parlamenta sastavni je dio zapisnika sa sjednice i dostavljen je Pisarnici Skupštine Crne Gore.

SEKRETARKA ODBORA
Snežana Grupković, s. r.

PREDSJEDNICA ODBORA
Božena Jelušić, s. r.